

PÖYTÄKIRJA

Ilmastopaneelin ylimääräinen kokous

Aika: 22.11.2022, klo 8-9:15

Paikka: Teams- etäkokous

Paikalla:

Panelistit: prof. Markku Ollikainen (pj), Helsingin yliopisto, prof. Jouni Jaakkola, Oulun yliopisto, prof. Sirkku Juhola, Helsingin yliopisto, tutkimusprof. Paula Kivimaa, SYKE, tutkimusprof. Hannele Korhonen, Ilmatieteen laitos, prof. Jukka Käyhkö, Turun yliopisto, prof. Heli Peltola, Itä-Suomen yliopisto, prof. Jyri Seppälä, SYKE, apulaisprof. Annukka Vainio, Helsingin yliopisto.

Sihteeristö: viestintäasiantuntija Sanna Autere, Helsingin yliopisto, erityisasiantuntija Heta Heiskanen, ympäristöministeriö, tiedesihteeri Maria Karttunen (sihteeri), Helsingin yliopisto, tiedesihteeri Marianne Leino, Helsingin yliopisto, yliopistonlehtori Sanna Lötjönen (sihteeri), Helsingin yliopisto, koordinaattori Sally Weaver, Helsingin yliopisto.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8:05.

2. Asialistan hyväksyminen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

3. Rahoitettavien hankkeiden käsittely ja hyväksyminen

a. Oikeudenmukaisuus, kansalaiskyselyn jatkoanalyysit – Käyhkö

Käyhkö kertoi hankkeen rahoitustarpeesta. Kyseessä on oikeudenmukaisuushankkeen työpaketti 6, jossa on tehty kansalaiskysely yhdessä työpaketin 5 kanssa. Työpaketti 6 hakee 7 800 euron lisärahoitusta, mikä mahdollistaisi lisäanalyysien tekemisen kyselystä. Näin myös työpaketin tulosten julkistus siirtyisi tammikuun lopulta helmikuun loppuun. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään ehdotuksen mukaisesti.

b. Polku, lisäanalyysit – Korhonen

Korhonen kertoi POLKU 2 –hankkeen rahoitustarpeesta. Tämä on sisäinen kehityshanke, jonka tavoitteena on tarkastella hiilineutraaliuspolussa tietoisesti tehdyn kahden oletuksen vaikutuksia arvioitua päästövähennystarpeeseen. Epäsuoran ihmisperäisen nielun arviointi on osoittautunut vaikeaksi. Ehdotus on, että globaalin kirjallisuusarvion lisäksi tehtäisiin toinen arvio alueellisella ilmastomallilla, joka huomioi Suomen piirteet paremmin. Näin saataisiin ymmärrystä, antavatko eri mallit samankaltaisia tuloksia. Hankkeen aikataulu ei muuttuisi. Rahoitusta tarvittaisiin lisää vajaa 7 000 euroa. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään ehdotuksen mukaisesti.

c. Indikaattori – Juhola

Juhola kertoi hankkeen rahoitustarpeesta. Hankkeessa ovat mukana Turun, Oulun ja Helsingin yliopisto. Työpaketissa 1 tarkastellaan kansallisia indikaattorijärjestelmiä ja niiden rakentamista. Työpaketissa 2 tehdään mallinnusta. Lisärahoituksella tehtäisiin lisää aineistonkeruuta kaupunkivihreän lisäämisen mahdollisuuksista. Turun yliopisto tarvitsisi lisärahaa jäähdyttämisen ja viherryttämisen analyysiin ja mallinnuksen tekemiseen. Oulussa on tehty systemaattista kirjallisuuskatsausta, ja tämän viimeistelyyn tarvitaan lisäresursseja. Työpaketti 3 pysyy samanlaisena, mutta lisärahoituksen avulla järjestettäisiin kansainvälinen työpaja ja keskustelu sopeutumisen indikaattoreista. Kullekin organisaatiolle haetaan

lisärahoitusta noin 20 000 euroa, eli yhteensä vajaa 60 000 euroa. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään ehdotuksen mukaisesti ja lisätään budjettiin Lukelle 8 000 – 10 000 euroa kustannusanalyysilaskentaa varten.

d. Kuilu – Weaver

Weaver kertoi rahoitustarpeesta. Tarkoituksena on tehdä päivitys paneelin aiempaan päästökuilulaskelmaan, parantaa esityksen visuaalista ilmettä sekä systematisoida kuilun päivitys. Samaan aikaan päivitetäisiin paneelin hiilineutraaliuspolku, joka tehtiin Seppälän johdolla 2018. Lisäksi uutena asiana tulisi nettonielukuilun laskenta. Haettava rahoitus on yhteensä noin 10 000 euroa. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään ehdotuksen mukaisesti.

e. Ilmastokestävä energia – Weaver

Weaver kertoi uudesta ideasta liittyen energian ilmastokestäviin ratkaisuihin. Tämä olisi kevyt tarkastelu siitä, mikä on bioenergian todellinen potentiaali, käyttöpaineet ja suunnitelmat sekä mikä on bioenergian tarve suhteessa polttoon perustumattomien ratkaisujen potentiaaliin. Ehdotuksena työ aloitettaisiin sihteeristön ja panelistien kesken ja täydennetään keskusteluilla muiden asiantuntijoiden kanssa. Tämän jälkeen tehtäisiin tarkempi hankesuunnitelma, jonka tavoitteena olisi ilmastokestävien energiaratkaisujen tarkastelu vuoteen 2035. Alkuun haetaan HY:lle 4 000 euroa, jolla mahdollistetaan tilastoaineistojen kerääminen ja mahdollisen pienen tilaustyön tekeminen hyvän tilannekuvan saamiseksi. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään esityksen mukaisesti.

f. Liikenne – Seppälä

Seppälä kertoi hankkeen lisärahoituksen tarpeesta. Hankkeen taustana oli, että liikennepuolella on tarvetta edetä nopeammin kuin tiekartoissa on tällä hetkellä esitetty. Hankkeen toteutus on myöhässä suunnitellusta WEM- ja WAM-skenaarioiden myöhästymisen vuoksi, ja tämä aiheutti myös lisätöitä. Hankkeelle haetaan lisärahoitusta yhteensä 15 000 euroa, jotta työ saadaan vietyä loppuun. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään esitetyn mukaisesti.

g. Metsät, nielut ja monimuotoisuus – Ollikainen

Ollikainen kertoi rahoitustarpeesta. Metsänielun tilanne saattaa muuttua, kun monimuotoisuuden suojelun kautta tulee mm. tiukkaa suojelua. Tämä siirtää vanhempia metsiä pois talouskäytöstä, jolloin hakkuut kohdistuvat pienemmälle alalle metsää. Toisaalta tämä tukee hiilivaraston kasvua ja siten nielua suojelluilla aloilla, toisaalta talousmetsien käyttö muuttuu intensiivisemmäksi. Mikä on näiden kokonaisvaikutus nieluun? Entä mikä on vaikutus talousmetsien monimuotoisuuteen? Hanketta on valmisteltu yhdessä Luontopaneelin kanssa. Hankkeessa tarkastellaan eri hakkuutasojen vaikutuksia nettonieluun ja talousmetsien monimuotoisuuteen, sekä mietitään tulevaisuuden tarvetta nielutoimiin metsässä ja muualla, jotta nettonielu saadaan turvatuksi ja vahvistetuksi. Tarkastelua on tarkoitus tehdä MONSU-mallin lisäksi 1-2 muulla mallilla, jolloin saadaan mallien tuottama vaihteluväli. Haettava rahoitus HY:lle on noin 30 000 euroa. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään esitetyn mukaisesti.

h. Sihteeristö – Weaver

Weaver esitteli sihteeristön budjettia. Budjetti on aiempia vuosia suurempi, sillä siinä on huomioitu sihteeristön siirtymäajan palkka. Lisäksi verkkosivu-uudistukselle on allokoitu 40 000 euroa. Lisäksi sihteeristön budjetissa on mukana oikeudenmukaisuushankkeen käännöskuluja. Yhteensä sihteeristön budjetti olisi noin 420 000 euroa. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään esitetyn mukaisesti.

Keskusteltiin paneelin vuoden 2023 budjetin kokonaisuudesta. Tilaustyönä tehtävä paneelin toiminnan arviointi voi olla maksimissaan 50 000 euroa, kun siihen oli arvioitu 30 000 euroa. Hallinnollisia kuluja YM:ssä ei pitäisi tulla. Weaver päivittää laskelman näiltä osin. Todetaan budjetti käsitellyksi.

4. Ilmastopaneelin asetus – lausunnon käsittely/hyväksyminen

Käytiin läpi ilmastopaneelin asetuksesta tehtyä lausuntoluonnosta ja keskusteltiin avoimista kohdista. Luonnokseen tehdään keskustellut muutokset ja lausuntoluonnos siistitään. Tieteenalakysymyksestä tehdään sähköpostiaänestys. Näillä muutoksilla lausunto voidaan hyväksyä.

5. Muut asiat

Ei muita asioita.

6. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:06.